

BORNMÜLLERIANAGRAN (*Abies bornmülleriana*)**FRØPLANTAGE FP.267 „Kongsøre“**

STED: Kongsøre Skov afd. 262b og c, NST Vestsjælland

FRØKILDE: Klonfrøplantage (CSO), 2,0 ha

ANLAGT: 1995

EJER: Naturstyrelsen

ANVENDELSE:

*Afkommet fra frøplantagen er egnet til juletræsproduktion. Afkommet forventes efter en genetisk tynding at have et senere udspring end udgangsmaterialet. Det vil derfor være mindre udsat for forårsfrost end direkte import af *Abies bornmülleriana* fra Bolu Kökez. Bornmülleriana giver det bedste resultat på en let jord.*

SÆRLIGE EGENSKABER:

De efterfølgende vurderinger er dels baseret på erfaringer med bornmülleriana både praktiske og fra proveniensforsøg - og dels på den forventede effekt af plustræudvalget.

Juletræskvalitet: Bornmülleriana har i sammenligning med nordmannsgran en tættere kronestruktur, som især skyldes mere opadstræbende grene (mindre grenvinkler) men også nåle, som vokser oprejst på grenene.

Det intensive udvalg af frøplantagens plustræer (se bagsiden) forventes at give en yderligere forbedring i forhold til udgangsmaterialet.

Klippekvalitet: Bornmülleriana har en mere uregelmæssig skudbygning end nordmannsgran. Arten vil derfor være mindre egnet til produktion af klippegrønt.

Udspring: Bornmülleriana har generelt et tidligere udspring end nordmannsgran. Der er i midlertid en stor genetisk variation fra træ til træ, og ved den genetiske tynding i frøplantagen er de tidligt udspringende plustræer (kloner) hugget bort. Dermed forventes afkommet at få et senere udspring end udgangsmaterialet (Bolu Kökez, Tyrkiet). Effekten af et senere udspring forventes at være en mindre risiko for frostska-der i foråret.

FP.267 Kongsøre. God form, selv på en podning.

FRØFORSYNING:

Der har siden 2006 været høstet i frøplantagen. Henvendelse til Naturstyrelsen Nordsjælland, Skovfrø & Genetik, tlf.: 72 54 32 85.

FRØKILDEN:

Oprindelse: Materialet stammer fra Bolu Kökez i Tyrkiet. Det blev udplantet i 1987 i en juletræskultur i Ørslev plantage afd. 8570a, Wedellsborg skovdistrikt.

Valg af plustræer: Der blev valgt 80 plustræer i juletræskulturen på Wedellsborg. Plustræudvalget blev foretaget af WEFRI A/S. Træerne blev valgt ved 8-års alderen som de bedste juletræstyper. Udvalgskriterierne var moderat højdevækst, slank form, symmetri, mange internodiegrene og knopper samt sunde nåle. Der blev ikke selekteret specifikt for sent udspring; men de enkelte plustræers udspring blev registreret. Der blev udvalgt 40 plustræer pr. ha svarende til 6 træer pr. 1000.

Anlæg af frøplantagen: Kviste fra de udvalgte plustræer (kloner) blev i 1995 højpodet på en eksisterende nordmannsgran kultur i Kongsøre skov. Frøplantagen er anlagt i samarbejde med WEFRI A/S.

Registrering af udspring: Udspringstidspunkt er en egenskab, som er stærkt genetisk styret, og de enkelte plustræers udspring forventes derfor at påvirke afkommenes udspring. Plustræernes udspring blev registreret allerede ved udvalget (omtalt ovenfor). Senere er der foretaget en lignende registrering på de podede kloner i frøplantagen.

Afkomsforsøg: Der er i 2013 anlagt afkomsforsøg med materiale fra frøplantagen fra 2009.

Genetisk tynding: Resultater fra afkomsforsøgene kan tidligst forventes klar omkring 2019-2023. Indtil disse resultater foreligger, er den genetiske tynding baseret på registreringer i selve frøplantagen. I 2011 er de 8 tidligst udspringende kloner fjernet, svarende til 10% af klonerne.

FP.267 Kongsøre. Ved tyndingen i 2011 er de tidligst udspringende kloner hugget bort..

Frøplantagen (■)
Udgangsbevoksning (●)

FP.267 Kongsøre ligger i Kongsøre Skov ved Lamme-fjorden.

FLERE OPLYSNINGER:

Kontakt NST Nordsjælland, Skovfrø & Genetik eller IGN, KU (det tidligere Skov & Landskab).